

SNELLE IRIS

Een grote sortering

POSTERS en STICKERS vind je bij

Kantoorboekhandel TER HOEVEN emmalaan 6 velp

broodje
LUCULLUS

broodje LUCULLUS

rijnstraat 77 arnhem

Telefoon 422254

NISIS

Boekhandel NISIS

Winkelcentrum Presikhaaf

tel. 612997

MODERNE LITERATUUR
POSTERS UIT BINNEN-BUITENLAND
GROTE AFDELING YOGA-MYSTIEK

popshop

varkensstraat 40

tel 085 433641

INDIASE KLEIDING-SIERADEN

WIEROOK-THEE ETC.

GESPECIALISEERD IN

HANDGEBORDUURDE KLEIDING

kantoorboekhandel

RUPP BV

Uw
overgrootouders
kochten hier
reeds hun
ganzeveer.

U kunt nu
bij ons terecht
voor al Uw
moderne

kantoork- en
achrifbehoefdheden

Koningstraat 65 - ARNHEM
tel. 085 - 424878

DE ARNHEMSE SCHOOLPERS FEDERATIE

werkt ook voor uw kind/jou!! (tegenwoordig voor iedereen)

wordt NU donateur! (als dat zou kunnen?)

giro 2629681 t.n.v. penn. arnhemse schoolpers, apotheek, 9 arnhem.

(denk u)

arnhemse schoolkrant

RUBRIEK VAN DE ARNHEMSE SCHOOLPERS
FEDERATIE, SAMENWERKINGSVORM VOOR:

hefikon	- thorbecke lyceum
cladbioc	- christelijk lyceum
paradoks	- kgl
iris tachela	- stedelijk gymnasium
kommunikator	- biomythyschool

asf. bestuur

bart maris - voorzitter
eric borggrave - secretaris
jan willem tellegen - penningm.

asf. redactie

zeno deurvorst
barbara lavell
laurien masdorp
gerben wessels

voor FINANCIERING en VERZEKERING

van Uw Bromfiets en Auto is 't adres:

Belastingconsultatie- en Assurantiekantoor G. van Wakeren

Schonenberg singel 9 en 9A, VELP(G), Tel. 08302-2112.

-SCHERPE PREMIES - COULANTE SCHADEREGELING -

Schoevers. Er zit een goed betaalde baan in.

Geen wonder. Want Schoevers heeft ervaring met het bedrijfsleven en kent de taken die worden gesteld. Daarom zijn de cursussen direct op de praktijk gericht en modern opgezet. Sla de advertenties maar eens na: alle kans dat een Schoevers-diploma als een extra voorwaarde wordt vermeld. Dit zijn onze dagcursussen:

Secretaresse

Toelatingseis: volledige opleiding
HAVO, MBO, Gymnasium,
Atheneum.

Afdelingssecretaresse

Toelatingseis: 4 jaar MAVO,
3 jaar HAVO, Gymnasium, Atheneum.

Receptioniste - Informatrice

Toelatingseis: 4 jaar MAVO,
3 jaar HAVO, Gymnasium, Atheneum.

Stenotypiste

Toelatingseis: enkele jaren MAVO,
LEAO of gelijkwaardig onderwijs.

De cursussen duren tien maanden, van september t/m juni. Voor het taalonderwijs in Frans, Duits, Engels, Spaans en Italiaans maken we o.a. gebruik van het moderne Talenprakticum. Denk eens over de mogelijkheid van een Schoevers - opleiding na. Er zit een goed betaalde baan in.

*Vraag prospectus en verdere
inlichtingen, of kom praten - dagelijks
(behalve zaterdag) van 8.30-21.00 uur.*

Instituut Schoevers
Stationsplein 29, Arnhem.
Telefoon: 085-453641.*

*Wij bemiddelen voor
goede pensions of kamers.*

HIPPIE TA

DIT IS ECHTE GRIEKSE LETTERPRESS (HELAAS EEN PAAR MAATJES GROTER DAN WIJ GEDACHT HADDEN). DAT GRIEKSE

KUN JE - hoe triest - MAAR AAN

1 LETTER ZIEN, WE HEBBEN ECHTER IN ONZE KOLLEKTIJE DOK NOG WAT ANDERE BETER HERKENBARE GRIEKSE LETTERTJES DIE WE JULLIE BIJ DEZE GRAAG TONEN (HIERBOVEN). BOVENDIEN KUNNEN WE ZE MAAR HET BESTE OP DEZE MANIER VERSPILLEN. OM DAT WE MAAR 2 GRIEKSE WOORDEN KENNEN - IRIS EN TACHEIA - EN ALLE ALFA'S RO'S SIGMA'S JOTA'S EN CHI'S OP ZIJN WE-

TEN WE NIET ZO GOED WAT WE MET DE REST MOETEN DOEN.

iris tacheia , achtentwintigste jaargang nummer vijf, april negentienvierenzeventig, voor jullie in elkaar gedraaid door jullie eeuwig ploeterende artistiekettingen hester, pieter-sjoerd en georgine, jullie liefhebbende toekomstige hoofdredacteur bert en jullie, eveneens liefhebbende, hoofdredactrice barbera , met dank aan robert jan , ricky, kloris , meneer taeymans, de tiep-,de offsett-,de vergaar-,en de nietmachine susanne , margo , meneer hekkelman , de asf , peter, anneloes , willem 1 , demosthenes , jeugdser vice, de enige inzander van de puzzel en ieder een waarvan ik op 17 maart nog niet wist dat hij/zij aan deze iris zou mee- werken

IN DE KIJKER VAN ME ANGST

De motrassen tikte verveeld tegen de ruiten. Op straat haastten de mensen zich diep in hun jas gedokter voort. Rinnen in 't kantoor was het kil. Jochem betastte zijn kippeval en probeerde zich vervolgens tot zijn werk te bepalen. Diop geseteld in de papcrassen op zijn tafel voelde hij zich vlijig.

Een deur ging open en sloeg met een klap dicht, zware stappen klonken in de gang. Jochem schrok en keek met een angstig gezicht naar de deur.

Terwijl zuur zweet uit z'n poriën brak probeerde hij met trillende vingers een sjekje te friemelen. Toen hij de reepje van de mislukte sigaret van z'n tafel gevreegd had stond hij op om de gordijnen dicht te doen. Terug op zijn stoel begon hij z'n klamme handen in elkaar te wrijven in een moedeloze poging om ze warm te krijgen.

Het griaan vloog hem om de oren toen een bal met veel lawaai door de ruit kwam. Buiten klonken snelle stappen van wegrennende kinderen. Jochem, lijkbleek nu, lag weggekropen onder zijn tafel te wachten op de volgende kogel. Na een kwartier waagde hij het naar de deur te kruipen om weg te komen. Net toen hij de klink beet had pakte iemand de deur van buiten vast. Met al zijn kracht hing hij aan de klink om de moordenaar buiten te houden. Toen de astma-aanval hem niet meer lucht liet hoorde hij pas de stem van zijn collega: "Nepelvanger war besield jou?" "Ze schieten op me ogen" piepte hij. Het bulderende golach van de man die de voetbal zag liggen onder het raam brok de aandsicht van anderen. Jochem, dien nog wit zag, keek niet begrijpend omhoog. Hij er nog niet van overtuigd dat het gevaar geweken was. "Kom sta nou maar op, het was een voetbal."

De collega, wiens vaderlijke gevourens gaweekt waren, hielp hem overeind.

"Zeg, het is half zes, ga maar naar huis om van de schrik te bekomen.

Bij de voordeur van 't gebouw keek hij schichtig om zich heen

stopte vlug op zijn solex en begaf zich in 't verkeer.

Zijn krampschtige pogingen om 't stuurrecht houden bleven niet onopgemerkt. "Hé opa, breek je nek voorzichtig."

Toen een vrachtwagen hem op een halve meter afstand passeerde werd hij zo bang dat hij z'n solex wegzetts tegen een tuinhok en ging lopen. Hij ontweek de blikken van de mensen door bijna constant op z'n horloge te kijken.

Morgen, morgen zou er weer post voor hem zijn en ja las de laatste tijd vooral over bombarieven in de Tielgraaf. Maar goed, hij was bijna thuis en voelde zijn angst wegebben. Op de stoep onderdrukte hij zowaar een neiging tot ongepaste vrolijkheid en voelde in z'n zak naar de sleutel.

Hij was de sleutel kwijt!

En zijn houpta was 's woensdagavonda niet thuis! Nu het veilige geborgen zijn op z'n kamer onbereikbaar werd, voelde hij zijn angst terugkomen. Hij liep de straat op, op weg naar een kennis (vrienden had hij niet) om daar zolang te wachten tot z'n hospits weer terug was.

Het was overtuigen denker geworden en de grachten weerspiegelden de straatverlichting op een gehamzinnige manier.

Opeens voelde hij zich bij de keel gegrepen en snakte naar adem.

Nadat hij zijn stropdas, die was blijven haken aan een lantaarnpaal, losgemaakt had, vervolgde hij zijn weg.

Na een tijden loper merkte hij dat hij verdwaald was. Te verlegen om iemand om de weg te vragen stapte hij doelloos voort.

Was dat de holle echo van zijn eigen voetstappen of werd hij gevolgd? Hij verenelde z'n pas en keek om. Zijn ogen zagen een achtervolger die met spottende blik terugkeek.

Hij haastte zich verder. Zijn oren hoorden geluister en atapper van verschillende mensen. Hij begon doodbang te rennen om zijn belagers te ontlopen. Alleen achterom kijkend zag hij niet dat een diepe donkere gracht voor hem opdoemde. Terwijl het water zich boven zijn hoofd sloot, verlichtte een straatlantaarn de uitgestorven straat. Zijn angst losde op in het donkere water.

Robert Jan.

rectoris

Jullie mogen best weten dat ik het schrijven van een "rectoris" heel vaak een moeilijke taak vind, en als er geen rectoris in de Iris staat, neem dan maar een dat het aan inspiratie ontbroken heeft. Gelukkig doet zich soms onverwacht een broet voor. Zo sprak ik kortgeleden een oud-leerling van het gymnasium die mij vertelde dat ze nu in een wachtkamer werkt, want dat dat een van de dingen was die je, als je niet ging studeren, met jo diploma gymnasium kon doen: ze had immers alleen die vakken gedaan, die op het gymnasium onderwezen werden. Nu is dat wel een wat overbrevier uiteprask, maar er schuilt wel enige waarheid in. Voor de praktijk van kantoor, fabriek of andere diensten heb je, vanuit het oogpunt van nuttigheid gezien, niet zo gek veel aan hetgeen je op het gymnasium leert. Zo vergat echter twee dingen, het eerste is, dat het gymnasium een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs is, met andere woorden, een school, die voorbereidt op bij voorkeur academische studies; (universiteit of hogeschool) als ze

voor andere werkzaamheden had willen worden voorbereid, had ze een andere opleiding moeten kiezen, of na of tijdens haar gymnasiumtijd iets praktisch moeten leren (b.v. etenc of typen). Zo vergat nog een tweede: namelijk dat het gymnasium niet alleen kennis brengt, maar ook vorming geeft. Ik formuleer met opzet: "vorming geeft". Wij, leeraren van het gymnasium, willen jullie met inzet van het enthousiasme waarvan wij onze studies hebben gescren, de vakken onderwijzen, die volgens de wetelijke voorschriften ook een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs moeten worden gegeven. Dat jullie daartijd een zekere persoonlijke invloed ondergaan is onvermijdelijk; daarvoor zijn we mensen, leerlingen en leeraren. Ieder mens heeft zijn voorkeur en tegenzin. Evenwel, altijd chocolade etengast ook tegenstaan en er zijn zelfs mensen die - op latere leeftijd - spruitjes lekker gaan vinden! Zo is er altijd verandering, bij dezelfde mensen en bij de mensen onderling. Maar in die verandering, die liever

een ontwikkeling moet zijn, is het zinnig enkele vastheden te hebben waaraan de veranderingen getoest kunnen worden.

Zo is ook een school als het gymnasium aan een ontwikkeling bezig. Het gymnasium, (leerlingen en leraren) van nu verschilt van het gymnasium van tien jaar geleden, ook van enkele jaren geleden. Er zijn ontwikkelingen gaande - in welke richtingen valt

moeilijk te zeggen - maar er is ook van vastheid op die is dat het gymnasium een aantal min of meer intelligente jonge mensen datgene wil geven, waar zij krachtens hun intellect recht op hebben. Wat ze uiteindelijk gaan doen met datgene wat ze geleerd hebben, moeten ze zelf weten. Tussen universiteit en wasserette liggen heus nog wel mogelijkheden!

J.J.K. Taeymans.

WERKENDE JONGEREN,

Wat gaat dat ons aan?

Het is jammer dat de Iris in haar strever luchting te worden meer leeg dan luchting wordt. Om daar iets aan te doen heb ik dit stukje geschreven, andere redenen waren het feit dat ik nu direct betrokken voel bij de problemen en akties van de werkende jongeren, omdat ik zelf, zij het als part-timer, in de winkel sta, en omdat ik vind, dat het sinds de rooie Triissen van Amos c.s. ber slecht gesteld is met het politiek bewustzijn van de leerlingen van deze school. En dat vind ik eigenlijk schandalig. Denk b.v. maar eens aan instellingen als de leerlingen raad, waar je nu niets meer van hoort, en de locatafel, die ook een droevige dood heeft gestorven.

Op uitnodiging van de Katholieke Werkende Jongeren (KWJ) heb ik een gesprekje gevoerd met Chris van Balen, en naar

aanleiding van dat gesprek is dit stukje geschreven.

Het KWF is een graafhankelijke instelling, die nauw samenwerkt met de vakbond NKV, maar een andere politiek voert dan het NKV. Jeugdleden van het NKV zijn automatisch lid van het KWF. Het KWF voert meer een regionale politiek, dan een landelijke, zoals het NKV. Het doel van het KWF is in de eerste plaats alle werkende jongeren bewust te maken van hun situatie en hun rechten. Dit willen ze bereiken door het voeren van acties, die veel publiciteit worden gegeven in de media.

Naar het KWF is er in de eerste plaats voor de werkende jongeren zelf en ze zijn nog niet zo ingesteld op het "naar buiten brengen" van deze problemen. (Er wordt b.v. nog niets gedaan op scholen enz.)

Op het ogenblik staat de actie "JEUGDLOON IS DIESSTAL" nogal in de belangstelling, over het doel van deze actie ging ons gesprek in de eerste plaats. Het doel van deze actie is tweeledig:

Ten eerste: men wil iedereen duidelijk maken dat het jeugdloon dat alle werkende jongeren (behooren te) ontvangen onrechtvaardig is.

Ten tweede: IJBEREEN heeft recht op het wettelijke jeugdloon, want nog lang niet iedereen blijkt dit te ontvangen. Hoe vreemd het ook mag klinken, het KWF moet nog vochten om datgene te krijgen, wat ze willen afschaffen! Hoe zit dat nu precies?

Sinds 1 januari 1974 is het minimum-jeugdloon wettelijk verplicht. Dat lijkt een hele verbetering met vroeger, maar als je er over na gaat denken is dat hele jeugdloon idee uitbuiting. Kijk maar: jeugdloon heb je tot je 25^e jaar! Dat is heel belachelijk als je bedenkt dat iemand van 18 jaar precies dezelfde rechten heeft als een volwassene, waar veel minder verdient; dat is dan ook wat de werkende jongere wil: minimumloon op 18 jaar!

Indien: als je 18 bent mag je trouwen, je rijbewijs halen, in dienst gaan, als je 18 bent heb je rechtsgeldigheid (je handtekening is geldig), én, wat heel belangrijk is, je doet precies hetzelfde werk als een volwassene, en, wat heel vreemd is, je hebt geen jeugdvakantie meer, maar valt in de regeling voor de volwassener! Je wordt in alle opzichten, zowel door de overheid, als door je baas

die een volwassen beschouwi, maar je wordt betruijd als een jeugdige. Dat is regelrechte uitbuizing.

Veel werkende jongeren kunnen door dit onrecht niet op eigen benen gaan staan, omdat hun loon daarvoor niet toereikend is, en worden zo gedwongen tot hun 23^e jaar bij hun ouders te blijven. Op deze manier worden werkende jongeren gedwongen arbeidskrachten en "vergasten" op de arbeidsmarkt zo voor oudere werkneemers, die de werkgevers immers veel meer geld kosten.

Maar dat is nog niet alles! Het schandalige geval doet zich voor dat er voldoende werkende jongeren zijn, die zelfs dat niet krijgen waar ze wettelijk recht op hebben: jeugdloon. Vooral in kleinere bedrijven: winkels, garages, sunnemere e.d., de zogenoemde kleine zelfstandigen, is het vaak droevig gesteld met het betalen van het wettelijk voorgeschreven jeugdloon.

Het KWI kan je vertellen over winkelmeisjes die honderd guldens (en zelfs meer) minder kregen dan waar ze recht op hadden! Zelfs een meisje dat honderd guldens minder kreeg dan een jongen, die even oud was als zij en hetzelfde werk deed! Maar heus niet alleen kleinere bedrijven maken zich schuldig aan het ontduiken van de wet! Grootwinkelbedrijven als Albert Heijn en V&D zijn pas veel later begonnen met het betalen van jeugdloon dat voorgeschreven was! En er zijn nu nog grote bedrijven, die nog steeds geen jeugdloon betalen. Hoe kan dat? Bepaalde bedrijven hebben een onthafting gekregen van minister Boersma en sommigen schermen dat het feit dat de computer er nog niet op ingesteld is(?)

Maar wat gaat dat ons aan? Iets eerste is het natuurlijk geen mentaliteit om te zeggen dat je je niet in iets hoeft te verdiepen als het niet direct op jouw eigen situatie betrekking heeft, misschien is het wel eens goed om iets verder te kijken dan jouw mbo (school) lang is. Ten slotte zijn het ja leeftijdsgenoten! Ten tweede zullen de meesten van ons later zo goed als zeker met werkende jongeren te maken krijgen, in hun banen (werkgeverszijns worden waar werkgevirus of in hun dagelijks leven. Waarom zou je je dus niet verdiepen in zaken die je later ook tegen zult komen en zo al trachten op te lossen?

Ik hoop dat alle mensen die het niet eens zijn met mijn benadering van dit probleem zullen reageren.

Appelius van Staa

Informatie hierover bij: KWI Sonnenbergweg 8 Arnhem

een nieuwe uitgave van :

masjo & elco

de muren stromen
tezamen
uitzoeken waar het van-deen zou kunnen
komen
dromen, zonen, lopen, komen
fantomen
happen in de lucht, als we niet oppassen zal ze het nog
vangen
maar de vlinder vloog nog rustig
rond
oormo une perle, une
fraise
het zou volmaakt zijn met slagroom
drop
toch ben ik niet zo verschrikkelijk
baasal
dit is een zeer omstreden
onderwerp
ach ja, over tot de gewone orde van de
dag
en dan is er weer een
nacht
o jee, wat moet ik
nu?
remember, bo kara en
now.

gesprek met Suzanne

Suzanne van Loonvliet is dit jaar de regisseuse van toneelgroep Mensander. De Irisredactie had het volgende gesprek met haar.

IT: Twee jaar geleden heb je hier op school eindexamens gedaan. Wat ben je daarna gaan doen?

Suzanne: Ik heb anderhalf jaar op de toneelschool gezeten.

IT: Waarom heb je die opleiding niet afgemaakt?

Suzanne: Er waren een aantal redenen, waardoor ik mij op die school niet kon ontwikkelen in de richting die ik in de loop van die anderhalf jaar gekozen had. De resultaten waren dan ook slecht, ik kwam niet verder op school en mijn docenten raadden mij aan wel door te gaan met toneel, maar dan in situaties die ik zelf gekozen had en waarvoor ik dus genoeg voordeur zou zijn.

IT: Wat doe je nu?

Suzanne: Ik ben met Menander bezig; ik heb een tijdje meegewerkt aan een hoorspel over ongehuwde moeders van het DAI (Doc. Aktueel Theater, red.). En om aan geld te komen ben ik gehoopt dat voor halve dagen te werken in een wasserette.

IT: En dat is niet zo leuk?

Suzanne: Nee, inderdaad, maar omdat een gymnasium een zo theoretisch gerichte opleiding is, dat je met al de kennis die je daar opgedaan hebt, na je eindexamen in de maatschappij nog nix kunt beginnen moet ik wel.

IT: Je schijnt het met die theoretische opleiding niet zo eens te zijn?

Suzanne: In zoverre dat ik vind dat elke onderwijszitustie alleen dan goed functioneert wanneer er een rechtstreekse wisselwerking bestaat tussen de levenswereld van de leerling - dus de situatie waarin hij zit, de maatschappij waarin hij leeft - met datgene wat hij leert. Dat wil niet zeggen dat elke school een beroepsopleiding moet zijn, maar wel dat voortdurend de maatschappij waarin het onderwijs gegeven wordt en waarvoor het onderwijs gegeven wordt ter discussie moet staan.

Als ik alles niet ik tijdens mijn gymnasiumtijd over de school en de maatschappij dacht ..., had opgeschreven, had ik nu kunnen typen en hoeftde ik niet in de zeeuwse te staan. Aan de andere kant is het erg goed te ervaren hoe het is werk te doen wat je totaal niet interessert; anderzijds moeten het nu helaas liever doen.

IE: Waarom ben je begonnen met het regisseren van Menander?
Suzanne: Menander heeft me dat gevraagd op een erg gunstig moment, namelijk een week voordat ik zeker wist dat ik van de toneelschool afging. Ik vond het erg fijn meteen een alternatief te hebben, ik kende de school, sommige van de mensen en ik had ook eerder al gedacht aan het regisseren van een amateurtoneelgroep.

IE: Waarom heb je dit stuk voorgesteld?

Suzanne: Enormeids omdat ik het een fantastisch stuk vind wat betreft vorm en theatermiddelen en verder omdat ik er inhoudelijk helemaal achter sta en het een uitdaging vond om met deze groep te kijken of we konden komen tot een toewijding van de macht van het systeem waarin we leven - in het stuk de draak - en een onderzoek hoe het ontstaan is en waardoor het blijft bestaan, dus eigenlijk een aanvulling van wat ik daarnet al zei, dat ontbrak op school. Ik moet zeggen dat ik wat betreft het eerste - hoe het ooit gaat zien - erg optimistisch ben, maar me van het tweede aspect toch meer had voorgesteld. Maar we hebben nog twee maskers.....

barbera

ARNHEMSE SCHOOLKRANT

RUBRIEK VAN DE ARNHEMSE SCHOOLPERS FEDERATIE

REDAKTIE: zeno deurvorst, barbera lavell, gerben wessela, laurien masdorp

WAAROM GEK? Omdat ze anders is?

"Een kind van de zon" heet de film, die half mei in Amsterdam in première gaat en die niet gemaakt is om er zoveel mogelijk winst uit te slaan.

"Een kind van de zon" wordt gemaakt in opdracht van de Stichting Pandora, een in 1964 in het leven geroepen stichting, die probeert de houding van de maatschappij ten opzichte van de (ex)-psychiatrische patiënt wat reëller te maken, en die probeert de taboes ten aanzien van deze mensen te doorbreken. De Stichting Pandora probeert dat door voorlichting te geven op scholen, vormingscentra etc.; die voorlichting wordt onder andere gegeven met behulp van deze film, die je een deel van het leven van het meisje Anna laat zien. Anna is een meisje dat "gek" wordt, in een psychiatrische inrichting belandt, en weer "genezen" wordt verklaard. In eerste instantie was het de bedoeling van regisseur René van Nie om een korte, documentaire-achtige speelfilm te maken, maar er bleek zoveel goed en interessant materiaal te zijn dat hij nu een bioscoopfilm maakt en een kortere versie daarvan. Ex-psychiatrische patiënten reizen met "Een kind van de zon" - de korte versie, die ongeveer één lesuur zal gaan duren - scholen in het land af. Aan het eind van dit stukje staat precies wat je moet doen, als het je goed lijkt om deze film op jouw school te laten komen.

Zeno en ik hebben met de Arnhemse actrice Josée Ruiter, die de rol van Anna speelt, over "Een kind van de zon" gesproken; zij vertelde ons onder andere:

"Het is geen verzonnен verhaal, alles berust op ware gebeurtenissen. Anna bestaat echt. Het filmverhaal is gemaakt aan de hand van dingen, die ze over haar eigen leven verteld heeft, alles wat ze in een lang gesprek met scenario-schrijver Jonne Severijn gezegd heeft is opgeschreven. Ik heb dat opgeschreven gesprek in één ruk uitgelezen, ik geloof dat ik me er zo toe aangetrokken voelde, omdat ik het gevoel had dat het allemaal op mijzelf betrekking had. Ik heb me op een gegeven moment ook wel afgevraagd: waarom werd Anna wel gek en ik niet, en ook: waarom waarom werd Anna gek en haar broertjes en zusjes niet? Wat is "gek" zijn?"

Anna's hele verhaal is natuurlijk wel bewerkt en er zijn ook

stukken uit weggelaten.

In "Een kind van de zon" spelen naast beroepsakteurs veel ex-patiënten en de hele film werd begeleid door psychieters; ik heb daar erg veel contact mee gehad, ook met de psychiater, die Anna indertijd behandeld heeft, hij heeft nog wel contact met haar - de echte Anna - maar alleen door brieven, want ze zit nu in Amerika.

De dingen die Anna beleefde en zag - ze had veel hallucinaties - waren vaak erg moeilijk duidelijk te maken in de film. Met trucages kom je er natuurlijk altijd wel, maar dan wordt het meer een trucfilm, dan is het allemaal niet "echt" en serieus meer. Anna was bijvoorbeeld erg bezig met het probleem milieuvorenreiniging, nu zou dat heel normaal zijn, maar toen - 7 jaar geleden - was het in zekere zin "gek" om daar mee bezig te zijn, bovendien ging het bij Anna zo ver dat ze, als ze in Amsterdam liep, de grachten mooi blauw zag worden, en dat ze er vissen in zag zwemmen. Ik geloof dat als je zo iets met trucs gaat laten zien, dat het dan niet echt meer is.

Terwijl we met het filmen bezig waren bleek al snel dat de oorspronkelijke opzet, een filmpje van 30 minuten, niet te verwezenlijken was, daar was het verhaal en het probleem te omvangrijk voor. Hoe lang de film uiteindelijk wordt weet ik niet, René moet, voor de versie die de scholen langs gaat, uit 18 uur filmmateriaal een film van 50 minuten (één lesuur) maken. Het is nu al zo dat de mensen van de stichting Pandora, die de film begeleiden, een volgend uur terug moeten komen om erover te praten.

De film volgt twee lijnen binnen Anna's leven; de lijn van het gezond zijn en de lijn van het gek zijn. Deze lijnen worden bijna tegelijkertijd gevuld, het moment waarop ze het normaalst is en het moment waarop ze het gekst is zie je vlak na elkaar, dan komen de volgende twee fasen: ze is dan minder normaal dan in het begin, en meteen daarna komt het moment waarop ze iets minder gek is dan in het begin, dat gaat zo door tot je bij éénzelfde punt komt, het punt waar de twee lijnen bij elkaar komen, waar ze elkaar raken; op dat punt is ze zo weinig normaal meer dat ze gek is en zo weinig gek meer dat ze normaal is, dat punt gaan samen. De film eindigt dan met de woorden: "Vragen naar de dag waarop ik genezen werd verklaard is hetzelfde als vragen naar de dag waarop ik gek werd."

Er werden ook groepstherapieën gefilmd, we deden dat met een groep met onder andere ex-patiënten, het werden echte hele goede gesprekken, waar ik als Anna erg goed op kon reageren.

Ik moest wel ontzettend goed gekoncentreerd zijn, op mezelf en op de anderen, op wat ze zeiden en wat ze besoelden. Het was zelfs zo, dat ze vroegen, toen Anna een keer erg depressief was, of ik dat nou werkelijk was, of dat ik het alleen maar speelde. Je moet voor zo'n film geloof ik een nog betere concentratie hebben, dan voor een toneelstuk, als je in een toneelstuk even uit je concentratie raakt kun je dat met je techniek meestal nog wel een beetje reden, maar zo'n filmkamera, die aldoor op één persoon gericht is ziet alles, dat is ontzettend vermoedend.

Ik was erg blij toen de opnamen afgelopen waren, want het eiste geestelijk en fysiek erg veel van me, ik kon niet meer, halverwege had ik ook al het gevoel gehad dat ik niet meer verder kon.

Op één van de laatste dagen moest er gefilmd worden hoe Anna geschocked werd, er werden dan elektro-shocks gegeven. Het lijkt mij een tamelijk gevaarlijke manier van genazien, omdat bepaalde hersenfuncties voor een poosje helemaal uitgeschakeld worden. Anna is in werkelijkheid een keer of tien geschocked. Toen ik voor die opnamen op zo'n bed lag met allemaal apparatuur om me horen en dingen op m'n slapen - daar krijg je de shocks door - werd ik opeens zo ontzettend bang dat ze me echt zouden shocken dat de psychiater, die er bij was me zo ongeveer heeft moeten zweren dat dat niet zou gebeuren.

Maar nu is het allemaal afgelopen, half mei is de film pas klaar, ik ben erg benieuwd hoe hij geworden is en hoe hij bij de mensen over zal komen."

Als je wilt dat er mensen van de stichting Pandora met deze film bij jou op school voorlichting komen geven, bijvoorbeeld in de maatschappijleerlessen, (en dat hoop ik dan maar, dan heb ik dit stukje niet voor niets geschreven) dan moet je contact opnemen met de stichting Pandora, Keizersgracht 546, Amsterdam, telefoon: 020 - 232108. Je moet wel uiterlijk drie weken vantevoren opbellen of schrijven.

Barbara

de ASF-pagina's worden NIET op gekleurd papier gedrukt om ze gemakkelijker te kunnen OVERSLAAN!

TUSSEN ALLERGIE EN ANARCHIE

zelfbestuur

Bij het woord anarchie alleen al krijgen last velen van allergische aandoeningen, jeuk kriebel, reflex-bewegingen geknipper met de ogen, en misschien wel terecht. Het Anarchisme heeft een zware sociale last te dragen. Wie in naam van de anarchie een bom gooit in een bioscoop, mag dat van mij, maar latere anarchisten mask je het er niet gemakkelijker op. Toch zijn er temidden van deze boze tongen en gefronste wenkbrownen nog mensen die zich anarchist durven noemen, uit overtuiging.

Anarchie is meer dan "regeringsloosheid", het is zelfbestuur, zelfbeheer.

Neem nou Chili. De les die Allende ons geleerd heeft is niet: "De enige oplossing is geweld", of "Er is toch niets aan te doen."

Nee, de les is, dat het parlement, de wettig gekozen volkevertegenwoordiging niet in staat is tot fundamentele verandering.

Alleen het volk kan

het volk bevrijden

Daarom zijn anarchisten tegen elke partijdiktatuur, tegen elke vakbondsbedieselarij.

Het Anarchisme is mobiel, en voorondersteld een flexibel denken, los van alle verstarring, zoals deze bv.

in de Oostbloklanden is to zien. "De nieuwe methode voor het nieuwe doel, het grote gelijk der anarchisten."

Het uiteindelijke doel van de anarchisten is een samenleving "zonder gezag" - de letterlijke vertaling - het wijst elk(ogelgd) gezag af, en schept daarmee geen chaos, maar juist "de hoogte uit-drukkingenvorm van orde". Anarchisme is niet anti-democratie, het is voor een radikale demokratie, een demokratie van onder af.

Het anarchisme heeft zeer beslist een boodschap voor deze tijd, een boodschap die het aanhoron waard is.

Daarom zijn er plannen om eind dit jaar te komen tot een vier gespreksavonden, over anarchistiese, of, om een nieuw woord te gebruiken, libertaire zaken.

Het is beslist niet de bedoeling allemaal rasanaarchisten te vormen. We geven alleen enige basisinformatie.

Als je op de hoogte gehouden wil worden, vraag dan informatie en bv de fondslijst aan bij:

Blue Movement
Postbus 111
Velp (Gld)

THEATER-NIEUWE OPZET VOOR KUNSTZINNIGE VORMING-THEATER

Speciale P(rogramma)'s, zoals toneelgroep Theater die de afgelopen jaren voor middelbare scholieren gespeeld heeft, zullen het volgend seizoen niet in dezelfde vorm terugkeren. Er is een geheel nieuwe opzet voor de kunstzinnige vorming gekomen, die het probleem van de begeleiding oplost; bij de vroegere SP's hing het altijd van de school af of er een goede begeleiding kwam. Op een aantal scholen was dat ook wel zo, maar een SP bleef maar al te vaak "een uurtje geen les hebben". Omdat men dit probleem van begeleiding niet vanuit Theater kon oplossen, als men op dezelfde manier door bleef gaan, begon Theater te zoeken naar een andere vorm voor de kunstzinnige vorming. Mede door gesprekken met afnemers van de SP's, die zich afvroegen of Theater niet de kant van de persoonlijkheidsvormende spellessen op kon gaan, is het idee voor deze nieuwe opzet tot stand gekomen.

Het wordt een project van 5 weken voor de brugklassen van middelbare scholen. De eerste week zullen de acteurs/speldocenten (speciaal voor "vormend toneelwerk" opgeleide mensen) met de betreffende klas een werk-spelplan opstellen. De acteur/spel-docent komt niet met een kant en klaar plan, maar probeert er achter te komen wat er bij de leerlingen leeft, en daarop gebaseerd samen met de leerlingen een werk-spelplan te maken. De tweede en derde week komt hij om de in de eerste week aan het licht gekomen problematiek verder uit te werken en er mee te "spelen". Dit kan door allerlei speltechnieken uitgeprobeerd en ondervonden worden. De vierde week komt de acteur niet bij de groep; dan komen de drie of vier acteurs/speldocenten, die Theater in dienst heeft bij elkaar om de verkregen informatie met elkaar uit te werken en te dramatiseren. De vijfde week vindt er dan een spel plaats over de problematiek, zo mogelijk in abstracte vorm om het verband te zien tussen een bepaalde problematiek en de abstracte uitbeelding daarvan in een theater.

Dit project lijkt goed te verwachten, omdat de scholen nu al benaderd worden en er dus rekening mee kunnen houden in hun rooster. Verder subsidiseert de gemeente in de kosten. Theater bereikt met dit project (waarschijnlijk?) minder leerlingen dan met de SP's, maar de kwaliteit is veel beter door de betere begeleiding en de zelfwerkzaamheid van de leerlingen.

Barbara

Romantisch festival

Met dit stukje wil ik graag de aandacht van de leerlingen en hun ouders vestigen op het Romantisch Festival, dat van 15 mei t/m 16 juni dit jaar in Arnhem zal worden gehouden. Aanzet tot het Romantisch Festival in Arnhem is het Festival in Indianapolis (U.S.A.) waar uitsluitend muziek uit de periode van de Romantiek wordt uitgevoerd. Het Arnhems Festival heeft echter een veelomvattender opzet. Niet slechts muziek, uit te voeren door het Gelders Orkest dat een grote hoeveelheid werk zal verspreiden om samen met enkele solisten - die ook in afzonderlijke "Concerts de Salon" zullen optreden - in het vergeetboek geraakte werken uit te voeren, maar ook toneel en ballet. Toneelgroep Theater zal (gratis toegankelijk) Uitkomst van Heijermans voor het voetlicht brengen; het Westfälisch Landestheater speelt "Dichter unbekannt" van Heine; er zal ook een Romantisch toneelconcours zijn voor amateurtoneelverenigingen en een internationale uitwisseling van Europese toneelscholen (Londen, Warachau, Berlijn, Amsterdam, Maastricht en Arnhem). Het New London Ballet zal een romantisch programma brengen. Ook, om weer op de muziek terug te komen, zullen er koorconcerten gegeven worden door Galra's Kamerkoor en de gezamenlijke Arnhemse koren met als solisten Erika Köth en René Kollo, een unieke samenwerking. In het Gemeentemuseum wordt voorts een tentoonstelling gebouwd van romantische schilderkunst.

Dit hier in vogelvlucht onvolledig geschetste programma zal nog worden uitgebreid met allerlei andere aktiviteiten die Arnhem in de sfeer van de romantiek zullen brengen. Arnhem heeft toch als enige stad in Nederland een aan de Muzen gewijd heiligdom, Musis Sacrum! In de stad zelf zullen beeldende kunstenaars de romantiek in Arnhem gestalte geven en de winkels zullen hun best doen door hun aankleding Arnhem tot een echte romantische festivalstad te maken.

Het ligt in de bedoeling de scholen uitvoerige informatie te geven over een periode in de geschiedenis die grote invloed heeft gehad en waaraan wij als moderne mensen veel te danken hebben.

Ik hoop dat iedereen in Arnhem en omstreken en van verre Arnhem tot een echte Muzenstad zal maken.

J.J.M. Taeymans
voorzitter comité
festival Arnhem.

„Ik bedoel: waar blijf je dan?”

Eind 1969 is de stichting Geestelijke Weerbaarheid opgericht, door drie organisaties "wier wegen al vele jaren in menig opzicht parallel liepen", te weten; de Nationale Federatieve Raad van het voormalig Verzet Nederland, de Nederlandse Vereniging van Ex-politiëke gevangenen uit de Bezettingstijd, en het Veteranehlegioen. De stichting verstaat onder "geestelijke weerbaarheid" de bereidheid om de waarden en verworvenheden zoals die ondermeer verankerd zijn in de Nederlandse constitutionele monarchie en parlementaire democratie te handhaven te ontwikkelen en zonodig te verdedigen.

Het is geen toeval dat de organisatie is opgericht door deze groeperingen, uit een dat ik met twee leden van het jongerencomité heb gehad bleek al spoedig dat de G.W. vindt dat de democratie (de huidige, parlementaire) wordt bedreigd. Inderdaad, door uiterst links (Milieu actiecentrum Nederland MAN, elementen in de VVDM, de Socialistiese partij e.d.). Maar ook door uiterst rechts (ze tekenen dan ook protest aan tegen de herdruk van "Mein Kampf"). Daarom worden uitersten in de G.W. geweerd. Verder staat ze voor alle gezindten op en is niet partij gebonden.

Toch blijken de leden van het komitee van aanbeveling nou niet over te lopen van progressiviteit, integendeel zelfs. Philips, de Quay, de oude Drees (hij ziet steeds slechter, en zijn gehoor gaat ook achteruit), Maynen en van Riel.

Er zijn mensen die van Riel uiterst rechts noemen?

"Nu dat is niet terecht, hij is echt niet uiterst rechts. Als je die al rechts noemt, waar blijf je dan? De dreiging komt van uiterst links, die infiltreren in allerlei aktiegroepen, zoals het MAN, waardoor de mensen, die met zo'n aktie meedoen, niet weten wie er eigenlijk achter zitten".

Maar die aktiegroepen, die voelen ook een dreiging t.a.v. de democratie, een dreiging van uiterst rechts.

—"Ze voelen zich niet bedreigd, en als dat wel zo is, is dat niet terecht, ik bedoel, als je zo begint, waar blijf je dan?" De dreiging die jullie voelen is wel terecht?

—"Ja, kijk maar naap zo'n Soc. Partij" (S.P. is een kleine communistiese partij, die graag in de kamer wil, en fel gekleurde boekjes uitgeeft.. c.b.)

Toch staat er in hun blad "Basis", van 71/72: "Niemand van ons is zoveel subliemer van geest dan dat hij mag menen zijn naaste

niet te behoeven verstaan." En "geen cultuur is zoveel meer superieur te achten dat hij zich kan verbeelden de andere te mogen discrimineren."

Maar in de propaganda-editie van 1974, over de vierde oorlog in het Midden-Oosten, wordt even gesteld, "dat het toch goed is dat Israël zo'n sterk leger had, omdat hun "democratie" voor de vierde keer op het spel stond," en wordt gezegd dat Rusland achter deze oorlog zat, met de bedoeling "om te kijken hoe ver ze konden gaan, net zoals Hitler in de dertiger jaren." Terwijl je met evenveel recht kan stellen dat het de Arabieren zijn geweest, die vier maal bijna van de kaart geslagen werden, en dat dat dankzij russische steun is voorkomen.

Chili komt ter sprake.

Het Chili, waar een demokraties gekozen president werd "afgezet" door een "rechts" (zeg van mij maar fascisties) leger. De dreiging kwam daar dus duidelijk van rechts.

-"Ja, maar was er in Chili niet iets heel anders aan de hand? Ik bedoel, het is toch duidelijk dat Allende op een gegeven moment de arbeiders is gaan bewapenen".

Zo duidelijk is dat nog niet, het is wel duidelijk dat nog voor Allende aan de macht was, er een "links-gezind" generaal, generaal Schneider, werd vermoordt, door rechts.

-"Ja, dat zou ik eerst eens moeten na kijken."

De dreiging blijft van links komen.

"Er zijn ratten", zo staat er in een boekje van de stichting, "er zijn ratten, die knagen aan onze democratie, zij hollen haar uit. Zij knagen aan de fundamentele waarden." Moet je ze dan verbieden, die organisaties?

-"Zodra ze buiten de wet komen."

Maar wie maakt die wet?

-"Wij allemaal eigenlijk, daar is het parlement voor."

Maar er zijn mensen, die dat parlement niet de meest ideale vorm van democratie vinden, die zijn voorstander van een radikale vorm van democratie.

-"Nou, het huidige stelsel heeft toch de afgelopen tijd goed gefunctioneerd, waarom zou je dat nou veranderen?"

Maar minderheden komen niet aan bod, ondanks wel 5000 actiegroepen

-"Ja, maar dat van die actiegroepen is typisch nederlands, en bovendien, als je met al die stemmen rekening moet houden, waar blijf je dan?", bovendien hebben ze allemaal inspraak

Je hoort nog wel van ze, het jongerencomité gaat met een dia-serie e.d. materiaal voor het onderwijs leveren. Anders kan je zelf nog contact met ze opnemen: Jongeren Comité Gesetzelijke Weerbaarheid postbus 1203 Arnhem Eric Borggreve op 22-3-74

interview met WETHOUDER HEKKELMAN

IT: Wat houdt wethouder van onderwijs zich in?

H: 'De wethouder van onderwijs is de "bestuurder" van het openbaar onderwijs. Je bent eigenlijk een soort "topbestuurder" van het openbaar onderwijs en in die functie heb je betrekkelijk weinig te maken met de dingen die in de scholen gebouren, alleen b.v. als er een konflikt is. Toch wordt je daar pas achteraf mee geconfronteerd, en als er een langlopend konflikt is dan je de man die de beslissing moet helpen voorbereiden. Je probeert uit te kijken op ontwikkelingen in het onderwijs. Je moet meehelpen om beleid voor te bereiden voor het onderwijs zoals het morgen er overmorgen zal zijn.'

IT: Hoe ziet de toekomst van het gymnasium er uit?

H: 'Er blijft een bestaansrecht voor het zelfstandig gymnasium, zolang er belangstelling voor is, die is nu vrij groot in de relatie tot het lessenaanbod, dat naar mijn mening toch relatief oudere is. Ik voorzie dat er toch een kans is dat de aantrekkelijkheid van het gymnasium gaat afnemen, als je te maken hebt met een ongedeeld VWO, dan zou het gymnasium als zodanig kunnen gaan verdwijnen. De aantrekkingsschijf dat het een kleine school is, en volgens mij toch ook wel dat het een school voor de bovenste standen is zal dan kunnen gaan verdwijnen. Als je bedenkt dat er voor een zelfstandige MAVO veel minder belangstelling is, dan weegt volgens mij bij veel ouders niet argument dat het een nette school met nette mensen is tamelijk zwaar.'

IT: Zijn er nieuwe plannen ten aanzien van het middelbaar onderwijs in Arnhem?

H: 'We zijn bezig in Arnhem-zuid een volledige schoolgemeenschap te laten groeien uit een dependance van het Larenz. Aan de noord kant zijn er mogelijkheden om een school op Cranevelt te bouwen, maar daar moet wel een school voor zijn. Voor de rest zijn we afhankelijk van hoe de landelijke ontwikkelingen zullen zijn. Middenscholen etc.'

IT: Kunt u ons het verschil tussen scholen en van schoolsturen uitloggen?

H: Schorsen is dat je iemand in afwachting van een verdere beslissing even van school stuurt om overleg te plegen. Om voor rust in de school te krijgen kan iemand voor een tijdje verwijderd worden. Een schorsing is een voorlopige maatregel, die de schoolleiding neemt, niet de wethouder. Om iemand van school te sturen moet er wel erg veel gebeuren, dat wil namelijk zeggen: je gaat eraf en je komt nooit meer terug.

IT: Geeft u rektoren en directeuren volkomen eigen verantwoordelijkheid?

H: Ja, maar wat is volkomen eigen verantwoordelijkheid? Je moet tot een rolverdeling komen. Ik heb vijf regelmatig contact met rektoren en directeuren van Arubaanse opleidbare scholen voor voortgezet onderwijs. Je praat dan over algemene ontwikkelingen en beleidslijnen en probeert met elkaar overeenstemming te bereiken. Ze hebben eigen verantwoordelijkheid; als ze problemen hebben kunnen ze komen praten. Personeelsbeleid is een stuk vrijheid b.v. Ook dingen als democratisering binnen het onderwijs en leerlingenraden komen aan de orde.

IT: Wat vindt u van het werk van de onderwijswinkel?

H: Daar vind ik niks van, want daar heb ik nooit iets van gemerkt. Ik heb ooit een keer gemerkt dat ze er waren en dat ze zich tot de scholen hadden gewend, en toen vroegen ze mij of ik ze ook adresuur kon geven. Toen zei ik dat ik eerst eens met ze wilde praten, wat ze van plan waren. Ze konfiden aan dat ze allerlei activiteiten op het gebied van onderwijsvernieuwingen en onderwijsbegeleiding gingen ontplooien. Toen heb ik gezegd: kom eens praten, maar dat hebben ze eigenlijk nooit gedaan. Ni heb ik met een brief gekregen waarin staat dat de onderwijswinkel niet meer bestaat, maar dat er een nieuwe groep is die zich als opvolger presenteert, en dat die graag een onderhoud wil, maar daar weet ik nog niks van.

IT: Is het zo dat de verschillende politieke partijen duidelijk verschillende ideën ontrent het onderwijs hebben.

H: Ja, dat is zeker zo. Dat is ook heel goed te verklaren, want het idee over het onderwijs hangt natuurlijk toch samen met het idee over de maatschappelijke ontwikkelingen en de maatschappelijke situatie. Als je redelijk tevreden bent met de bestaande toestand dan kan je algemene idee wat be-

treft niet vormingsproces dat het onderwijs ic erop af stemmen dat het de kinderen moet vormen tot een religieuze zelfstandigheid. maar gericht op de maatschappij zoals hij nu is. Als je vindt dat er in die maatschappij toch een heleboel onrechtvaardigheden, vereenzellen, schitterstanden etc. zijn, dan zeg je dat zo'n opvoeding er moet op gericht moet zijn het kritisch besef t.o.v. de bestaande maatschappij bij te brengen, ju moet er natuurlijk wel rekening mee houden dat die kinderen toch in de wereld van nu moeten leven. Een partij als de VVD loopt niet het hardst als het over veranderingen gaat - daarmee wil ik niet zeggen dat ze helemaal stil staan - die zal wat betreft het maatschappelijk engagement in het onderwijs veel minder ver gaan dan een partij als de PvdA. Die partij wil de vooruitgang sneller voortzetten, maar wel binnen de lijnen van gerechtelijheid, er is wel een zekere kans dat het tot stand brengt van die veranderingen want ze zijn hard nodig. Maar als je die PvdA mensen dan laat discussiëren met iemand van de huidige sociale akademies, dan zal die weer een andere mening hebben. Die willen ook jonge kinderen al zwaarwichtig laten praten over de maatschappij en hoe die veranderd moet worden.

IT: Hebt u alleen met openbare scholen te maken of ook met bijzondere?

Il: Ook met bijzondere scholen, voorzover je daar als gemeente mee te maken hebt, maar niet bestuurlijk. Ik heb dus niks te maken met schoolconflikten, benoeming van een rektor etc

IT: Zijn er voor verschillende soorten onderwijs verschillende ambtenaren?

E: De afdeling onderwijs bestaat uit een relatief klein aantal, wat men noemt, beleidsambtenaren, dat zijn ambtenaren die speciaal zijn aangewezen voor overleg met de wethouder. Daarnaast is er een groot aantal "beheerstaakverrichtende" ambtenaren, voor het administratief verwerken van aanschaffingen etc. Ze zijn belast met de financiële verantwoording. Op die gedeelten van de afdeling onderwijs zitten wel mensen die zich speciaal met kleuteronderwijs of basisonderwijs of voortgezet onderwijs bezig houden, maar dat zijn niet degene die werkelijk datgene wat je als gemeente aan beleid begaalt voorbereiden. Ze zitten meer in de uitvoerende sfeer.

georgina en barbara

ZO WAS'T BIJ ONS THUUS

Toen ik geboren bin was ik nog heel klein en jong. He vader en moeder hielden van mij of ik hun eigen kind was.

Wi waren thuis wel z'n 20-en, 10 jonges, 9 meisjes en de laatste is altijd de jongste geboren.

Wi sliepen in een slaapkamer met gasmaskers op. Omdat we maar één bed hadden, was het alsgen moeilijk. Het eerste kind wier in bed gelegd en als het sliep eruit gehaald en tegen de muur geset en zo maar verder. Niem moeder spoelt de Jizers nooit, wi bent met meikpoeder grootgebracht. Ze kan de luiers zo uutschudden. Wi moesten wel heel zainig leven, toiletpapier moesten we aan 2 kanten gebruiken en dan ging het maar de stomerij. Vader liep een keer met Sinterklaas naer bauten en schoot het alarmpijstool af en toen kwam ie ons vertellen dat Sinterklaas zeifmoord had gepleegd.

Onze jonges histen allemaal Jan, behalve Frits, die hiet Hendrik.

Bi ons thuis aten we nooit met mes en vork. We deiden de wafels los, moeder mikte d'r wat in en vader sloot het mond-stuk weer.

Een gezellige huisgenoot is de waakhond van ons: Flore. Hij is zeer waaks. Ik hoeft hem maar wakker te maken en hij begint te blaffen. Hij eet uit de hand. Van de week miste d'r nog iemand 2 vingers. De jongste klaagt altijd over pijn in de buik. Moeder zei: "Haa toch blij ha' j' een buik heb, as je die niet had viel ou boterham zo in de broek.

Toen ik naar school kwam was ik 6 jaar. Ik kon zo goed met de moesters opschieten dat ik verscheidene klassen 2 leer mocht doerlopen. De meester vroeg een keer: "As je f'2,-- schuld hebt bij de bokker, f5,-- bi de gruuntoman, en f7,-- bi de schoenmaker, hoeveel schuld he'j dan?" Ik zei: "De wikkie meester, want as we zo veel schuld hebben verbauzen we moestal." Ik mocht een keer examen russisch doen, maar ik was verkouwe en ik mocht een paar keer en toen dochter de examinatoren da'k een paar werkwoorden verkeerd vervoegde. "Den gek kan meer vragen ih oan mur dan 7 wijzen kunnen beantwoorden." Vandaar da'k voor dat examen zakte.

Tenslotte mot ik nog iets vertellen over onzo Hendrik. Toen die van school kwam, dee miervader us bij de smid. Die gaf us een voorhuner en zei: "As ik knik mot jij slaan." Nou, hij heeft maar één keer geknikt.....

Peter Willemse Ila

Troubadourslied.

Van een jongeling wil ik verhalen,
Van een jongeling sterk als een beer,
Een die weg wist met alle pokalen,
Tot hij zag een jong maagdlekken beer.

Dese jorhnar, waarvan ik verhaalde,
Werd gegrepen door doppd'lyke mun,
En naat voedsel noch drank hij meer, taalde,
Ach! Hoe vielen zijn wangetjes in!

Hoe begonner zijn knieën te knikker,
Als zijn blik op des maagdlekens stiet,
En hulpeloos waren zijn snikker
Als hij schreide van liefdesverdriet.

Doch hoe rustiglijk rolde het leyen,
Van de maagd in der tusschentijd voort,
Daar zij blind was voor 's jongelings beven,
Op een glimlach van haar, of een woord.

Zoo wij't wist, wij had stellig erbarmen
Met heur ooit ge vereerde gehad,
En gezestelot dich dra in zijne armen
Want hij nu tevergeefs steeds om bad.

En de jorkman verwakte en verslopte,
Toen zij 't merkte was 't, laas! al té laat!
Van zijn voedsel te lang hij niet hoopte,
En de jongeling viel van 'tijn graat.

Dit verneerde, ging 't arme wichtje
Naar 't vertrek, waar heur harp placht te staan,
En zij hief een verdrietig gedichtje,
Op een ewige wyze daar aan

"Ach ellerde! Ach wat wee! Ach wat kommer!
"Ach wat smart! Ach wat pyr er verdriet!
Ach wat leed! Geen op aarde was dommer
Dan ik self!" Zoo klonk bitter heur lied.

O mijn ziel, ach wat kesmen en klager!
Ach hoe wreed heeft fortuin mij geturd!
waaron dorst hij mijn hefde oek niet vrager!
Hy is dood! En gebroker mijn hart!

En de rest van 't verhaal laat uich raden:
Zij gaf rummer meer vrolijk gefruid,
Zij stierf jong, met beroer overladen.
En myn lieot is nu eindelijc uit.

Kloris

RODE KAPLAARSJES

Toen de kleine jongen moeie rode kaplaarsjes had gekregen van zijn grote moeder, wilde hij dat alle dieren van zijn oude tante die zouden zien.

"Kijk", zei hij tegen Michiel de muis, die wit was, "moeie rode kaplaarsjes."

Maar Michiel de muis moest katten vangen en had dus niet zo erg veel tijd. Er is veel veranderd sinds het muizenproletariaat.

"Mooit je mijn nieuwe rode kaplaarsjes eens zien", zei toen de kleine jongen tegen Kasper Kater, die zwart was. Muur Kasper Kater was te vermoeid van zijn opgejaagde leventje. Er is veel veranderd sinds het muizenproletariaat. Jagen is anders dan gejaagd te worden.

"Hoe vind je mijn rode nieuwe moeie glimmende lsaraas?" zei de kleine jongen tegen Wubbol Konijn, die grijs was. Maar Wubbol Konijn had niet veel meer gezegd sinds alle knallenvelden met DDT bepoten waren.

De kleine jongen vroeg het aan alle dieren van zijn oude tante, maar Piet Parkiet had geen zaagsaai meer.

Holla llesse was ook geweldig leger aan het bouwen, het Vetke Varken had een alkoholvergiftiging.

"Tante, ik heb zulke mooie kaplaarsjes," zei dus de kleine jongen tegen zijn oude tante.

En de oude tante zette haar gouden bergket op en zei:

"Welnuo jongen, je hebt zwarte lukschoentjes aan, als je wel eene rug postsen!"

De kleine jongen keek verachtrukt naar zijn voeten, die tot zijn verbijstering langzaam wegschromyelden tot er een klein zwart stompje overbleef.

Ondertussen deed de Vrolijke Veelvraat
niet niemand dus op gelet had, zich
te goed aan een paar rode
← rood kleuren kaplaarsjes.

Anno 1982.

demosthenes antwoort J.W. Hoogstrate

Geachte heer,

Vermits wij tot de conclusie zijn gekomen dat U niet geheel begrijpt wat ons genootschap zich ten doel stelt, mogen wij de vrijheid te mogen nemen U voorhoend doel voor de tweede maak uiteen te zetten.

Het doel dat wij ons gesteld hebben, is noch het vormen van de massa, noch het vormen van een kliekje, doch het aankweken van een grotere liefde voor de litteratuur, in het bijzonder voor de poëzie. (Waar ware poëzie, niet voor het gebroddel, waarmee U zich sphouwt)

Daarom willen wij ons in uiterlijke welsprekendheid beklemmen.

Dit alles hopen wij te bereiken door op iedere vergadering enige stukken prosa of poëzie te reciteren en daar vervolgers in groepsverband van gedachten over te wisselen; bovendien door op iedere vergadering een verhandeling te houden over een litterair onderwerp, waarover eveneens gediscussieerd dient te worden.

Zoals U ziet hebben wij getracht ons ditmaal te onthouden van wat U "Kromme zinuiconstructies" en "gehaakjes met naamvalen" belieft te noemen, zulke niet vermits wij zijaan gezicht voor uw beide sarcasmes, maar om onze bedoeling zelfs voor U en Uw soort begrijpelijk te maken.

Om de onjuistheid van Uw stelling, als zou ons lidetal de drie niet overschrijden te bewijzen, menen wij U eer op attent te moeten maken, dat onze ledenstelling komat door meer liefst negen personen werd bijgewoond.

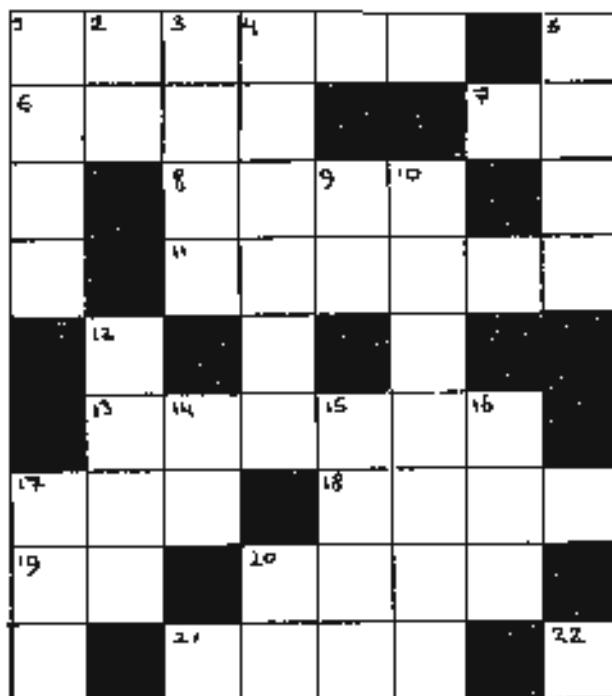
In de hoop, dat wij U door dit epistel van uw ongelijkheid te hebben overtuigd, tekenen wij hoogstaand:

De leden van het genootschap ter bevordering van de uiterlijke welsprekendheid en de liefde voor de litteratuur in het algemeen en voor de poëzie in het bijzonder,

"D E M C S T H E A L S"

demosthenes antwoort J.W. Hoogstrate

PUZZEL

HORIZONTAAL:

- 1 wachter (dat.mv.)
- 6 in het belang van
- 7 lidw (onz.nom.enk.)
- 8 schouder (nom.enk.)
- 11 zeeman (nom.enk.)
- 13 deze (man.dat.mv.)
- 18 nog, verder
- 19 zuil (nom.enk.)
- 20 zoon (nom.enk.)
- 21 (zij) waren
- 22 24^e letter van het grieke alfabet.

VERTICAAL:

- 1 vlucht (nom.enk.)
- 2 vervoeging van "door"
- 3 lessuw (nom.enk.)
- 4 wagen (dat.enk.)
- 5 voët (nom.enk.)
- 9 niet, geen
- 10 stadie (nom.enk.)
- 13 neddrlaag (nom.enk.)
- 14 lidw. (man.mv.)
- 15 schaduw (nom.enk.)
- 16 morgenrood (nom.enk.)
- 17 zie hor. 16
- 20 varken (nom.enk.)

Toch maar waar een puzzel, wijzelf hebben het puzzels maken opgegeven, omdat jullie ze toch nooit oplossen, maar Margo van Ulsen IIb nog niet, zij heeft voor jullie een grieke kruiswoordpuzzel gemaakt. (De nederlandse woorden in het grieks vertaald.) Wij hebben niet kunnen controleren of hij goed is omdat we - zoals gezegd - maar twee woorden grieke spreken, en die komen niet in deze puzzel voor.

WAT ZOUDEN WE HIERMEE WILLEN ZEGGEN?
DENK DAAR MAAR EENS OVER NA!

€ 5,- //

COFFEE-SHOP

drie
haringen
plaats

RENALORE

naast
café „de Zoag“

GAST-
HEER:
George
Deuss

artistyl

uw ontmoetingscentrum
voor binnenuiskunst

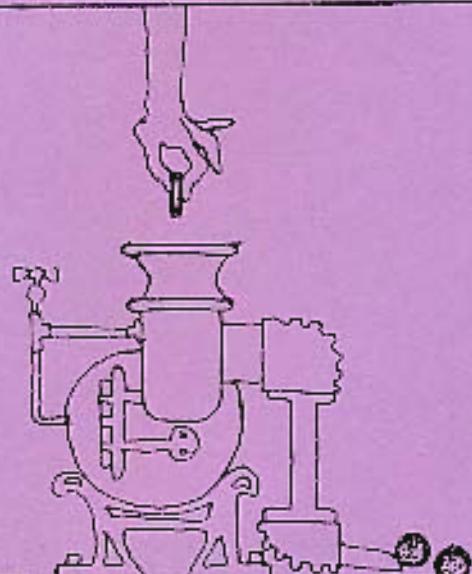
rijnsstraat 3-5-6 arnhem, telefoon 43 67 16

**GUUS
VAN
BINSBERGEN**

weverstraat 35-37 tel. 420716
arnhem

Kunstschilders- en handgemaakte artikelen
Kralen en emailleermaterialen
Boetseerklei en glazuur

VOOR DE DOE-HET-ZELVERS
Gelegenheid tot pottenbakken
Staatlijsten per meter

Algemene Bank Nederland

**VOOR HET
ALTERNATIEVE
KADOOTJE**
naar:

KOCKANJE

veel posters –
sieraden – aardewerk

weverstraat 13
arnhem
tel. 455678

TOP

PRESTATIES MET SPORTARTIKelen VAN

Hommelseweg 156-158
ARNHEM - tel. 23321.

OLB SPORTHANDEL

**KOM OOK
AAN BOORD
VAN
'DE ZILVERVLOOT'**

amro bank

De zilvervloot, een spaarplan dat rekening houdt met de wensen van jonge mensen.

10% premie over spaarbedrag plus rente.

Vraag een folder aan bij de
amro bank in uw omgeving

EURO

sportmode

SHOP

EEN "ZAAKJE" APART

specialist in amerikaanse Jeans
en Jackets in Denim en Corduroy
Levi - Lee - Roy Rogers en
Wrangler

Luxe pantalons uit eigen atelier
uitgekiende snit

Videotoek

DE BEER

RIJNSTRAAT 12

Top 40

DE BUIK

DUIZELSTEEG 8

Rock - Blues

Underground

italiaanse ijsspecialiteiten

trio

Steenstraat 15 grote oord 2 Arnhem

„Luneta”

EXCLUSIEVE VERLICHTING

“LUNETA” Steenstraat 56a, Arnhem
telefoon 085 - 425177

kunsthandel margot leijser

Groot- en kleinhandel in mineralen en edelstenen.

In- en verkoop van antiek, kunst, schilderijen
Perzische tapijten, sieraden enz.

Arnhem, Bakkerstraat 11b tel 085 - 454415

Lois Lois Lois for girls and boys

Fijne jackpakken, spijker- en
corduroybroeken in modellen
zoals jullie het willen.

“house” heeft nog veel meer.

stuifeens in!
house of lords
steenstraat 57-arnhem · tel. 420951

de Bos
Optiek

KLEINE OORD 7 ARNHEM
tel. 424487

leverancier van contactlenzen

DE BOOYS FOTOHANDEL

Janaplaats 35

Arnhem

Tel. 085-422930

HEEFT VAN ALLES OP FOTO EN FILMGEBIED!!

VOOR GRAMMOFOONPLATEN

The Music Shop

STEENSTRAAT 21

ARNHEM

TELF 426219

inlichtingen over
advertentieartikelen ed
enf bakenbergseweg 165

MODERN - LATIN - MODE - POP - SOUL - BALLET

DANSINSTITUUT

Wensis

1966 1968

NARINSTITUUT 7 ARNHEM TEL 426828

RITMIEK - JAZZ - BALLET

aanvang nieuwe cursus

medio januari